

У Х В А Л А
ДРУГОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Степаненка Максима Вікторовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статті 411 Кримінально-процесуального кодексу України 1960 року

м. К и ї в
17 лютого 2020 року
№ 38-2(І)/2020

Справа № 3-14/2020(23/20)

Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України у складі:

Саса Сергія Володимировича – головуючого, доповідача,
Кривенка Віктора Васильовича,
Тупицького Олександра Миколайовича,

розглянула на засіданні питання щодо відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Степаненка Максима Вікторовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статті 411 Кримінально-процесуального кодексу України 1960 року.

Заслухавши суддю-доповідача Саса С.В. та дослідивши матеріали справи, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а :

1. Суб'єкт права на конституційну скаргу – Степаненко М.В. – звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність статті 3, частині першій статті 8, частині другій статті 22, частині першій статті 24, частинам першій, шостій статті 55, статті 59, частинам другій, третій

статті 63, статті 64, пунктам 1, 3, 5 частини другої (у конституційній скарзі – частини першої) статті 129 Конституції України (конституційність) перше речення частини другої статті 411 Кримінально-процесуального кодексу України 1960 року (далі – Кодекс), частині другій статті 22 Конституції України у взаємозв'язку з частинами першою, шостою її статті 55 (конституційність) третє речення частини другої (у конституційній скарзі – частину третю) статті 411 Кодексу, частинам другій, шостій статті 55, пункту 8 частини другої (у конституційній скарзі – частини першої) статті 129 Конституції України (конституційність) статтю 411 Кодексу в цілому.

Стаття 411 Кодексу, яка стосується порядку вирішення питань, пов'язаних з виконанням вироку, передбачає:

„Питання зв'язані з виконанням вироку, вирішуються судом у судовому засіданні з участю прокурора.

В судове засідання, як правило, викликається засуджений, а за його клопотанням і захисник. Якщо питання стосується виконання вироку в частині цивільного позову, викликається також при необхідності цивільний позивач і цивільний відповідач. Неявка цих осіб не зупиняє розгляду справи.

При вирішенні судом питання про звільнення від відбуття покарання в зв'язку з хворобою обов'язкова присутність представника лікарської комісії, що дала висновок про стан здоров'я засудженого.

Розгляд справи починається доповіддю судді, після чого заслуховуються пояснення осіб, що з'явилися в судове засідання, і думка прокурора. Потім суддя виходить до нарадчої кімнати для винесення постанови.

При вирішенні судом питань, зв'язаних з виконанням вироку, ведеться протокол судового засідання“.

Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів вбачається, що Степаненко М.В., засуджений у 1997 році до смертної кари з конфіскацією всього майна з подальшою заміною призначеного покарання на довічне позбавлення волі (ухвала Донецького обласного суду від 23 червня 2000 року), у січні 2018 року звернувся до суду із заявою про перегляд судового

рішення за виключними обставинами, в якій просив, зокрема, скасувати вирок Донецького обласного суду від 25 вересня 1997 року в частині призначеного покарання та призначити йому покарання у виді позбавлення волі на строк 15 років та звільнити його з-під варті.

Краматорський міський суд Донецької області ухвалою від 6 лютого 2019 року, яку Донецький апеляційний суд ухвалою від 9 липня 2019 року залишив без змін, поновив строк для звернення до суду із заявою про перегляд судового рішення за виключними обставинами, а заяву Степаненка М.В. про перегляд судового рішення за виключними обставинами залишив без задоволення. Верховний Суд ухвалою від 12 листопада 2019 року відмовив Степаненку М.В. у відкритті касаційного провадження, зазначивши, зокрема, що його доводи щодо порушення права на захист під час вирішення питання про заміну покарання у виді смертної кари на довічне позбавлення волі є безпідставними. Крім того, Верховний Суд погодився із висновком суду апеляційної інстанції, згідно з яким „положення статті 411 Кодексу (в редакції 1960 року) передбачають обов’язкову участь прокурора у розгляді питань, пов’язаних з виконанням вироку, а оскільки судом не вирішувались питання, які б зачіпали суть та погіршували б становище засудженого, було вирішено питання про розгляд заміни покарання у відсутність засудженого та захисника“.

Степаненко М.В. стверджує, що внаслідок застосування судами положень статті 411 Кодексу зазнали порушень його конституційні права, гарантовані статтями 22, 24, 55, 59, 63, 129 Конституції України.

2. Вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

2.1. Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ до повноважень Конституційного Суду України належить вирішення питань про відповідність Конституції України (конституційність) законів України (їх окремих положень) за конституційною скаргою особи, яка вважає, що

застосований в остаточному судовому рішенні в її справі закон України суперечить Конституції України (пункт 9 статті 7); Конституційний Суд України розглядає питання щодо відповідності Конституції України (конституційності) чинних актів (їх окремих положень) (частина перша статті 8).

Суб'єкт права на конституційну скаргу порушує питання про визнання неконституційною статті 411 Кодексу, який втратив чинність 19 листопада 2012 року на підставі підпункту 1 пункту 2 розділу X „Прикінцеві положення“ Кримінального процесуального кодексу України.

Наведене є підставою для відмови у відкритті провадження у справі в цій частині згідно з пунктом 5 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – втрата чинності актом (його окремими положеннями), щодо якого порушено питання відповідності Конституції України.

2.2. Згідно із Законом України „Про Конституційний Суд України“ конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих положень), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу; у конституційній скарзі зазначається обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (частина перша, пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга вважається прийнятною за умов її відповідності, зокрема, вимогам, передбаченим статтями 55, 56 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

Аналіз конституційної скарги свідчить про те, що автор клопотання не обґрунтував своїх тверджень щодо невідповідності статті 411 Кодексу Конституції України, а фактично висловив незгоду з результатами її правозастосування Донецьким обласним судом при вирішенні питання про заміну Степаненку М.В. призначеного покарання у виді смертної кари на довічне позбавлення волі у 2000 році.

Конституційний Суд України неодноразово зазначав, що вирішення питань правозастосування не належить до повноважень Конституційного Суду України (ухвали Другого сенату Конституційного Суду України від 6 червня 2018 року № 15-у(ІІ)/2018, від 26 червня 2018 року № 23-у(ІІ)/2018).

Отже, суб'єкт права на конституційну скаргу не дотримав вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 цього закону – неприйнятність конституційної скарги.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 61, 62, 77, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Степаненка Максима Вікторовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статті 411 Кримінально-процесуального кодексу України 1960 року на підставі пунктів 4, 5 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги; втрата чинності актом (його окремими положеннями), щодо якого порушено питання відповідності Конституції України.

2. Ухвала є остаточною.

**ДРУГА КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**